

nordligaste lappmarkerna. I varje fall kan ett sådant belopp vara lämpligt första gången till dess närmare erfarenhet vunnits om behovets omfattning.

På grund härav hemställes,

att Riksdagen måtte anslå ett belopp av högst 6,000 kronor att utgå redan under 1913 till lån åt fattiga eller mindre bemedlade lappar inom Västerbottens och Norrbottens län för inköp av renar med iakttagande av enahanda villkor, som bestämmas för lån till samma ändamål åt lappmän inom Jämtlands län ur jämtländska lappväsendets fond.

Stockholm den 20 januari 1913.

Carl Lindhagen.

Nr 30.

Herr **Nilson** i Örebro m. fl., om skrivelse till Kungl. Maj:t angående upphörande av utspisningen av öl å flottans fartyg.

I anledning av inom riksdagen år 1904 väckta motioner anhöll Riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t, att Kungl. Maj:t täcktes meddela förbud mot all utskänkning av öl å arméns lägerplatser ävensom inom arméns och flottans samt kustartilleriets kasernområden.

I nu nämnda skrivelse uttalade Riksdagen, att borttagandet av öl-utskänkningen från lägerplatser och kasernområden utgjorde ett allvarligt önskemål och ett bestämt krav av en överväldigande folkopinion inom vårt land. Ett ytterligare stöd för ölets fullständiga bannlysning från lägerplatserna måste anses ligga däri, att den värnpliktiga ungdomen

själv flerstädes med alltjämt ökad styrka begärt borttagande av den frestelse, som den funnit ligga i ölets befintlighet i marketenterierna. De välgrundade önskningsar, som sålunda framkommit från de närmast intresserade, liksom från dessas målsmän, syntes det vara de militära myndigheternas plikt att tillmötesgå.

Härtill kommer, att dagligt användande av öl icke borde intränga i alla hem i vårt land, fattiga såväl som rika, samt där tillkämpa sig ett sådant herravälde, att ölet bleve för hela vårt folk en verklig nödvändighetsvara. Ännu vore de flesta värnpliktiga utgångna från hem, där öl alldeles icke användes eller åtminstone ingalunda blivit infört till dagligt bruk. Därigenom att öl utskänktes å lägerplatser och inom kasernområden bleve emellertid dessa värnpliktiga lätt under de långvariga vapenövningarna förledda att dagligen förtära öl och sålunda förvärva en dem hela livet följande vana, som, även om densamma ej bleve fördärvbringande, likväl medförde utgifter, vilka kunde sparas för nyttigare ändamål.

Samma skäl, som i huvudsak anförts för ölutskänkningens borttagande från kaserner och lägerplatser, gällde naturligtvis i fråga om förbud mot försäljning av öl vid flottans och kustartilleriets marketentier.

Den ifrågasatta reformen funne Riksdagen i hög grad behjärtansvärd och var övertygad, att ölförsäljningens borttagande från såväl arméns som flottans förläggingsområden skulle komma att medföra i övervägande grad lyckliga följder.

I anledning av denna Riksdagens skrivelse och liknande framställning från annat håll har i kungl. förordningen angående försäljning av vin och maldrycker stadgats förbud mot tillstånds meddelande till försäljning av vin eller öl inom läger, kasernområde eller annat uteslutande för krigsmaktens behov upplåtet område.

De erfarenheter, som gjorts rörande verkningarna av det stadgade förbudet synas vara i alla hänseenden goda, och hava fullständigt vederlagt de invändningar mot reformens genomförande, som från en del håll anfördes. Visst är ock, att den dag som är skulle ingen regementschef i vårt land vilja verka för förbudets upphörande.

Emellertid är härigenom dagligt bruk av öl bland allt krigsmanskap ej borta vid de militära övningsplatserna, om till dessa såsom synes vara naturligt även räknas flottans fartyg. Enligt gällande spisordning för friska å flottans fartyg ingår nämligen i manskapets middagsportion 33 cl. öl, dock ej till skeppsgosse. Till skeppsgosse må enligt

vederbörande befälhavares beprövande i stället för öl användas ett belopp ej överstigande ölransonens värde till utspisning av alkoholfri läskdryck eller till annat lämpligt ändamål. Extra förplägning, som utdelas jämlikt reglemente för marinen del II § 318: 1, kan ock för annan än skeppsgosse utgöras av en portion öl.

Samma principiella skäl, som Riksdagen anförde till stöd för sitt uttalande mot utskänkning av öl å arméns lägerplatser ävensom inom arméns samt flottans och kustartilleriets kasernområden, kunna även anföras mot att låta öl ingå i den dagliga spisordningen för friska ombord å flottans fartyg samt mot att använda öl till extra förplägning. Lika olämpligt som Riksdagen fann att ett på individens eget initiativ beroende dagligt bruk av öl vore, minst lika olämpligt synes ett av myndigheterna anbefallt dagligt bruk av öl vara. Därtill kommer att alla farhågor för lönkrögeri ombord å ett flottans fartyg borde kunna få anses vara uteslutna.

Då numera finnes tillgång såväl å goda och hållbara maldrycker, som icke hava ölets berusande egenskaper, som även å alkoholfria läskdrycker, synes det som om artikeln öl borde kunna utgå ur spisordningen för friska å flottans fartyg och ej heller borde få förekomma såsom extra förplägning.

I anledning av det anförda hemställes vördsamt,

att Riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes taga under övervägande, huruvida ej artikeln öl lämpligen bör kunna borttagas såväl ur spisordningen för friska å flottans fartyg, som ock såsom extra förplägning.

Stockholm den 18 januari 1913.

E. A. Nilson.

D. Persson i Tällberg.

F. W. Thorsson.

G. Kronlund.